

CELLDÖMÖLK VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
GAZDASÁGI PROGRAMJA
2011-2014

Tartalomjegyzék

1. Bevezető

1.1 A Gazdasági Program előzményei

1.2 Gazdasági Program helye a szabályozásban, a város tervezési dokumentumai között

1.3 A Gazdasági Program finanszírozása

2. Helyzetkép

2.1 Céldörmölk bemutatása

2.2 Gazdasági helyzet

3. Stratégiai célkitűzések

4. Gazdasági Program 2011-2014

4.1 Az önkormányzat pénzügyi politikája

4.2 Munkahelyteremtés, foglalkoztatás

4.3 Versenyképesség

4.4 Infrastruktúra-fejlesztés

4.5 Az épített környezet műszaki és esztétikai növelése

4.6 Kommunális feladatok

4.7 Környezetvédelem

4.8 Lakásviszonyok fejlesztése

4.9 Egészségügy

4.10 Szociális ellátás

4.11 Közoktatás

4.12 Közművelődés

4.13 Közigazgatás

4.14 Turizmus

4.15 Megváltozott munkaképességűek helyzete

4.16 Sport

4.17 Nemzetközi kapcsolatok

4.18 Közbiztonság, katasztrófavédelem

5. Összegzés

1. Bevezető

1.1 A Gazdasági Program előzményei

A Gazdasági Program stratégiai eszköz, hosszú távú ciklusra előrevetítve ötvözi a településrendezés és településfejlesztés céljait, eszközrendszerét, programjait. A Gazdasági Program akkor teljes, ha a környező települések, kistérség, megye, régió, az országos illetve az európai uniós elvekkel, lehetőségekkel, programokkal összhangban áll. Celldömölk gazdasági programjának összeállításához egyrészt a Magyar Köztársaság törvényhozása, jogrendje által kötelezővé tett tervezési alapelvek, másrészt az Európai Unió tervezési rendszerében alkalmazott alapelvek szolgáltak alapul, figyelembe véve a Nyugat-dunántúli régió, a Celldömölki kistérség sajátosságait, fejlesztési és tervezési célirányait.

A program összeállításakor felhasznált tervezési anyagok, tanulmányok – helyi fejlesztési programok, helyzetelemzések, szakmai-társadalmi megbeszélések, cselekvési programok – elemzése, értékelése és mérlegelése alapján kerültek kiválasztásra azon célirányok, melyek a stratégia irányát megszabják. A 2011-2014 éveket felölelő gazdasági stratégia kialakítása során felhasznált hosszú távú alapkoncepciókat megfogalmazó dokumentumok:

Új Magyarország Fejlesztési Terv 2007-2013,

Új Széchenyi-terv,

Nyugat-dunántúli Operatív Program (NYDOP),

Vas megye 2010-2015 évekre szóló Területfejlesztési koncepciója,

Celldömölk Város 2007-2015 évekre szóló Integrált Városfejlesztési Stratégiája.

1.2 Gazdasági Program helye a szabályozásban, a város tervezési dokumentumai között

Celldömölk Város Önkormányzata Gazdasági Programja több tervezési szinthez és tervdokumentumhoz is kapcsolódik, így a kistérség, a megye, a régió, az ország és az Európai Unió terveihez és programjaihoz. A Gazdasági Program nem operatív terv, nem a gazdálkodás elemeit összegzi, hanem több évre szóló gazdasági stratégia, melynek célja a település és lakossága életkörülményeinek javítása.

A Gazdasági Program a Területfejlesztési koncepció által kitűzött célrendszer általános irányelveit az adott időszakra vonatkozóan értelmezi, figyelemmel a várost körülvevő szabályozási, gazdasági, demográfiai, partnerségi viszonyok változásaira és az ehhez történő folyamatos alkalmazkodásra és kiigazításra.

A korszerű tervezési folyamat megköveteli a későbbiekben a programozás folytatását, azaz a megvalósítást megalapozó feladatterv kimunkálását. A fejlesztési stratégiához kapcsolódó konkrét intézkedések kidolgozásával folytatódik a programozás, beleértve a konkrét megvalósításához szükséges tartalom és célmeghatározást, a megvalósítás módját, mechanizmusát, a program pontos forrásösszetételét, az intézkedés kritériumrendszerét, a megvalósításban közreműködő szervezeteket, az eredményesség vizsgálatát, értékelését, az adott program keretében végrehajtandó intézkedéseket.

Celldömölk Város Önkormányzatának Gazdasági Programja a következő években a költségvetést meghatározó alapkérdésként funkcionál, alapját képezi az adott év költségvetési, tervezési sarokszámainak. A program által felölelt időszak egyes éveinek költségvetési számai kialakítása a gazdasági program prioritásainak figyelembe vételével történik. A Gazdasági Program a választási ciklusra vonatkozó, többéves stratégiai elemeket

tartalmazó program, a költségvetés a Gazdasági Program elemeit tartalmazó adott költségvetési évre vonatkozó terv. A költségvetés éves tervezésénél a szükséges önrész biztosítása mellett törekedni kell a pályázati források és egyéb külső források bevonására.

1.3 A Gazdasági Program finanszírozása

A konkrét, kidolgozott operatív feladatok, projektek megvalósításához finanszírozási forrásokat kell biztosítani. A programok megvalósításának keretét, egyben megvalósíthatóságát is a szükséges források biztosításának lehetősége adja meg. A lehetséges források az önkormányzat saját forrásai, az Új Magyarország Fejlesztési Terv pályázati forrásai, az Európai Unió pályázati rendszerben biztosított forrásai, valamint a magántőke bevonása.

Saját források

A stratégiai program végrehajtása során az önkormányzat szerepvállalása az adott évi költségvetési adataiban mutatkozik meg. A város költségvetésében minden évben elkülönítésre kell, hogy kerüljenek többek között az egészségügy, az oktatás, a szociális ellátás, a városüzemeltetés területén az Önkormányzatra háruló nagyrészt kötelező jellegű feladatok ellátását biztosító keretek.

Az adott évi költségvetésben el kell különíteni továbbá mindazokat a forrásokat, amelyek a Gazdasági Program további fejlesztési jellegű feladataihoz biztosítanak fedezetet. Az Európai Unió támogatási forrásai felhasználásának alaptétele, hogy az elérhető támogatások önmagukban nem vállalják fel a fejlesztések teljes fedezetét, az egyes projektek jellegéből adódóan az önkormányzatnak saját erőt fel kell mutatnia. A ciklus egyik legfontosabb feladata ennek a saját erőnek a biztosítása, minél jelentősebb vállalkozói tőke bevonásával is.

Stratégiai cél, hogy a megvalósuló fejlesztések a szükséges saját erő felhasználásával, a költségvetést kevésbé terhelő módszerekkel, pályázati forrásokból és számottevő vállalkozói tőkéből valósuljanak meg, ezáltal is jelentős forrásokat koncentrálnak a városba és környezetébe.

Európai uniós források

Az önkormányzatokkal kapcsolatos pályázati lehetőségek bemutatására a program több fejezetében is kitért. Minden magyarországi program végrehajtására, így a városi programok végrehajtására is vonatkozó általános alapelv, hogy a programfinanszírozás jellegében hazánk részére biztosított támogatási forrásokat a lehető legmagasabb arányban elérhessék a hazai pályázók. A program sikeressége alapvetően a pályázati források elérésén múlik. Ezek nagy része már elnyert támogatások, melyek felhasználása folyamatban van.

Magánszektor mint finanszírozási forrás

A Gazdasági Programban megjelölt célok egy részének finanszírozását a magánszférával való partnerség útján lehet megvalósítani. Az így megvalósítandó beruházások a magántőke bevonásával, a privát szektorra jellemző költséghatékonyság biztosításával valósulhatnak meg.

2. Helyzetkép

2.1 Celldömölk bemutatása

Celldömölk a Nyugat-dunántúli régióban, Vas megyében fekszik, a Celldömölki kistérség központja. Közigazgatási területe 5239 ha. Állandó lakosok száma: 11.458 fő.

Celldömölk város teljes körűen látja el az alapvető és a kívánatos városi funkciókat. Celldömölk a teljes városi igazgatási és szolgáltatási palettát lefedi. A környező települések esetében gazdasági, igazgatási, és szolgáltatási központ, amely szerepkör a következő időszakban várhatóan még tovább fog erősödni. A ténylegesen fennálló területi struktúrák alapján deklarálnak, hogy Celldömölk saját lakosságával együtt mintegy 28 ezer ember életének szervezője, közvetlen befolyásolója, illetve ellátója.

Celldömölk, Kemenesalja központja, több mint 750 éves múltra tekint vissza. A település ősi, központi magját, a dömölni apátságot először egy 1252-ben kelt oklevélben említik. A 18. század elején bencés szerzetesek hozták létre Kismáriacellt, amely apátsági székhellyé lépett elő. A település 1768-ban sóhivatalt kapott, 1790 decemberében II. Lipót vásártartási kiváltságot biztosító oklevelet bocsátott ki és mezővárossá nyilvánította Kiscellt. A város egyre inkább benépesült, iparosai, kereskedői, híres vásárai és sóraktára révén hamarosan a környék központja lett. Kiscell a századfordulóra személy- és áruforgalmával vasúti csomóponttá, áruelosztó és átszállóhellyé vált. A város népessége szinte robbanásszerűen nőtt. Az 1828-ban még csak kétszáz lakosú település 1870-re eléri a háromezer, a századfordulóra pedig az ötezer lelkes létszámot. A vasutas város jelentette az alapját a kapitalizálódásnak, sorra jöttek létre a pénzintézetek és a gazdasági társaságok. Ezzel együtt fejlődött az oktatás, 1887-ben kezdődött a szervezett iparos képzés, 1912-ben alapították a polgári iskolát. A két település Kiscell és Nemesdömölk 1904-ben Celldömölk néven egyesült majd 1950-ben Alsóság is a település részévé vált., amit ezek után a megye hivatalosan nagyközséggé nyilvánított. 1978-ban kérték a település várossá nyilvánítását, ekkor Izsákfa is csatlakozott. Celldömölk 1979. január 6-án kapott városi rangot, napjainkban közel 12 ezer lakosával Kemenesalja központja.

2.2 Gazdasági helyzet

A térség gazdaságilag legerősebb pólusa Celldömölk. A település jelentős vasúti közlekedési csomópont, s ezzel összefüggésben maga a MÁV Rt. révén ez a gazdasági ág az egyik fő helyi munkáltató. 1999-től közel 30 hektáros területen tíz betelepült cég alkotja a Celldömölki Ipari és Logisztikai Parkot. A vasúthoz hasonló nagyságrendet képvisel a foglalkoztatásban az elektronikai alkatrészeket gyártó Cellcomp Kft, fontos szereplő a sütőipari gépgyártó König Kft, az osztrák tulajdonú cukrásztermékeket gyártó Wewalka Kft., de jelentős a városban a textilipar (Bakó Trex Kft.), a nyomdaipar (Antók Nyomda) és a tankönyvkiadás (Apácai Kiadó) szerepe is.

3. Stratégiai célkitűzések

A jövőképhez kapcsolódó és egyben azt meghatározó alapcél: a város fenntartható fejlődésének biztosítása a városi élet minőségének javítása mellett.

1. A gazdasági szféra számára vonzó befektetési és működési környezet megteremtése: a vállalkozások letelepedéséhez szükséges infrastruktúra fejlesztése, hatékony beruházásösztönző program kidolgozása.
2. A meglévő turisztikai potenciál kihasználásának ösztönzése: a meglévő turisztikai kínálat fejlesztése, új turisztikai termékek, attrakciók és szolgáltatások bevezetése, hatékony turisztikai marketing és városmarketing akciók, szálláshely kapacitás fejlesztése.
3. Közterek fejlesztése, vonzó lakókörnyezet kialakítása: önkormányzati bérlakás program, meglévő lakóterületek fejlesztése, parkosítás, játszóterek fejlesztése.
4. Közű és úthálózat, valamint kommunikációs infrastruktúrafejlesztés: hiányzó felszíni csapadékvíz elvezetés és az infokommunikációs szolgáltatások hálózatának bővítése, kerékpárutak fejlesztése, a biztonságos gyalogos közlekedés feltételeinek megteremtése.
5. Kulturális-közösségi szolgáltató létesítmények, középületek fejlesztése, ifjúsági-sport- kulturális rendezvények, fesztiválok szervezése.
6. Az energiahatékonyság növelése, környezetvédelmi beruházások ösztönzése: közintézmények energetikai korszerűsítése, szelektív hulladékgyűjtés népszerűsítése.
7. Az oktatási intézményhálózat fejlesztése, a munkaerőpiac igényeihez igazodó, rugalmas oktatási rendszer kialakítása, az oktatási intézményhálózat fejlesztése.
8. Magas szintű, modern, aktív egészségügyi ellátás biztosítása, a szociális felelősségvállalás erősítése: közintézmények akadálymentesítése, szociális és egészségügyi intézmények és az ellátás színvonalának fejlesztése, az ellátórendszer hatékonyabbá tétele, prevenciók programok lebonyolítása.
9. A térségi központi funkció erősítése: országos és nemzetközi szerepvállalás erősítése, testvérvárosi kapcsolatok fejlesztése, a kistérségi feladatellátás hatékonyságának biztosítása, e-közigazgatás fejlesztése.

4. Gazdasági Program 2011-2014

4.1 Az önkormányzat pénzügyi politikája

Helyzetértékelés

Celldömölk városa kistérségi központi szerepköréből adódóan törvényi kötelező feladatain túlmenően lényegesen több feladatot lát el. Az önként vállalt feladatok finanszírozása azonban nem vagy csak részben történik meg központi forrásokból. Celldömölk Város Önkormányzata vállalta többek között a zeneiskola, a gimnázium, szakközépiskola, a Vulkán Fürdő, Tourinform Iroda fenntartását. Az oktatási-nevelési, szociális intézmények esetében a normatív támogatások csökkenése és az energiaárak rohamos emelkedése egyre nagyobb deficitet eredményez, melyet az önkormányzat helyben képződő bevételei nem tudnak a törvényi előírásoknak megfelelő szintű ellátás mértékéig biztosítani.

Az önkormányzat működési hiányát hitelek felvételével kénytelen pótolni. A működési hiány csökkentése érdekében az önkormányzat folyamatosan racionalizálja intézményhálózatát összevonásokkal, átszervezésekkel.

Az intézményi épületek és a települési infrastruktúra a kor követelményeinek megfelelő szinten tartása, a szakmai színvonal biztosítása az önkormányzattól erejét meghaladó anyagi erőforrást igényelnek, melyre az önkormányzat saját bevételei nem jelentenek elegendő fedezetet, emiatt az önkormányzatnak az elnyert pályázati támogatásokon túl jelentős összegű fejlesztési célhitelt kellett felvenni.

Az önkormányzatnak a város fejlődésére kifejtett törekvése során – a pályázati pénzeszközök jelentős arányú igénybevétele eredményeképpen - vagyona lényegesen gyarapodott.

Mindezek együttes hatására az önkormányzat mind fejlesztési, mind működési vonatkozásban a hitelállomány nagysága tekintetében az önkormányzatok hitelfelvételét szabályozó törvény lehetőségeit már kimeríti.

Adótörvények változásai

A 2010. évi CXXIII. tv. V. fejezete módosította a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény (Htv.) 37. §-nak (2) bekezdését, mely alapján a 2011. január 1-jétől a piaci vásároló tevékenység nem minősül ideiglenes jellegű tevékenységnek. Ez alapján 2011-től csak az ideiglenes építőipari tevékenységből lehet bevétele az önkormányzatnak. Ezáltal kb. 1 millió Ft éves bevételtől esik el az önkormányzat. A Htv. vállalkozók kommunális adójáról szóló rendelkezéseit hatályon kívül helyezte az egyes gazdasági és pénzügyi tárgyú törvények megalkotásáról, illetve módosításáról szóló 2010. évi XC. tv., ami kb. 10 millió Ft bevételkiesést jelent az önkormányzatnak éves szinten.

A fentiekkel szemben pozitív változást jelent az a 2011. évtől hatályos új értelmező rendelkezés /Htv. 52. §. 31. pont b./ alpont/, mely szerint azon vállalkozó esetén, amelynek az adóévet megelőző évben a számviteli törvény szerinti nettó árbevételének legalább 75 %-a távközlési tevékenységből származik, azon önkormányzat illetékességi területén keletkezik telephelye, ahol ügyfelének /fogyasztójának/ számlázási címe található. A távközlési tevékenységet végző vállalkozások a 2011. évi iparüzési adó alapjukat a székhelyük, telephelyeik szerinti települések között az adott településen számlázási címmel rendelkező előfizetők adóév első napja szerinti arányában osztják meg.

Gazdasági válság hatásai

A gazdasági válság egyes negatív hatásai azonnal jelentkeznek (pl.: devizahitelek esetén), míg van, ami 2-3 év késéssel gyűrűzik be az önkormányzatokhoz. A válság kedvezőtlenül befolyásolja az adóbevételek alakulását, az adófizetői magatartást. A hátralék összege minden adónemben növekedett 2010-ben, a behajtásra tett intézkedések megsokszorozódtak. A helyi önkormányzatokat együttesen az állandó lakhely szerint az adózók által 2009. évre bevallott, a NAV (APEH) által településenként kimutatott SZJA 40%-a illeti meg 2011-ben. A válság hatására megnövekedett munkanélküliségi ráta, ezáltal a befizetett személyi jövedelemadó csökkenése miatt az önkormányzat személyi jövedelemadóból származó bevétele 25 millió Ft-tal csökken 2011-ben az előző évhez viszonyítva. A válság az iparüzési adóból származó bevételeket is kiszámíthatatlanná teszi. A devizahitelek esetében a devizaárfolyamok ingadozása a törlesztőrészek alakulására hat kedvezőtlenül. Az ingatlaneladásból származó tervezett bevétel teljesülésére is negatív hatással van a válság következtében visszaesett ingatlanpiaci kereslet.

A gazdálkodás prioritásai

Rövid, illetve hosszú távú gazdasági program készítésének egyik feltétele a kiszámítható, stabil pénzügyi háttér. Az önkormányzatok gazdálkodása elválaszthatatlan az államháztartástól, annak egyik alrendszerét jelenti. Az Önkormányzat egyik legfontosabb feladata a működőképesség biztosítása, a költségvetési egyensúly megtartása. Az elmúlt közel két évtized folyamán az önkormányzatok bevételi struktúrájának átrendeződése volt tapasztalható, ezen belül a saját bevételek felértékelődése, az állami támogatások leépülése volt jellemző. Ez a tendencia várható a következő időszakban is. Az egyre szűkülő költségvetési források – különösképpen a felhalmozási és tőkejellegű bevételek –, valamint a növekvő társadalmi szükségletek miatt jelentkező beruházási, fejlesztési feladatok egyre nagyobb mértékben igénylik az önkormányzatoktól a hitel, mint külső forrás igénybevételét. A hitelállomány nagysága az önkormányzatok hitelfelvételét szabályozó törvény lehetőségeit már kimeríti.

Ennek megfelelően Celldömölk Város Önkormányzata gazdálkodásának prioritásai a következő években:

1. Kezelhetetlen adósságspirál kialakulásának elkerülése, a biztonságos gazdálkodás előfeltételeinek megteremtése. Az önkormányzat csak olyan kötelezettséget vállal, melynek fedezete az önkormányzat költségvetéséből, átvett pénzeszközből, pályázati pénzeszközből megvalósítható. Elkerülhetetlenül szükséges, hogy az önkormányzat önfinanszírozó képessége javuljon. Biztosítani kell a felvett hitelek visszafizetését. A jelenlegi hitelállomány tovább nem növelhető.

A hitelek törlesztőrészelei a 2011-2014 közötti időszakban az alábbiak szerint alakulnak. (277 Ft/EUR árfolyamon számolva)

2011	2012	2013	2014
75.644.186 Ft	94.747.047 Ft	117.129.022 Ft	121.829.443 Ft

2. A város működőképességének biztosítása, az intézmények működtetése, a városfenntartási feladatok ellátása, ennek megfelelően az intézményhálózat racionalizálása a hosszú távú fenntarthatóság érdekében.
3. Az önkormányzat minden lehetséges törvényes eszközt megragad bevételi forrásainak növelésére:
  - együttműködik közvetlenül és intézményei útján a gazdálkodó szervezetekkel,
  - igénybe veszi a pályázati lehetőségeket,
  - együttműködik a városkörnyéki önkormányzatokkal, intézményfenntartó társulásokkal működtet,
  - a kialakult és elfogadott helyi adópolitikát úgy módosítja, ahogy a változó törvényi előírások megkövetelik, szem előtt tartva a gazdasági program célkitűzéseinek teljesülését, és a vállalkozók, lakosság terhelhetőségét.
  - a hátralékok, kintlévőségek beszedésére hatékony intézkedéseket tesz.
4. Az önkormányzat a munkanélküliség csökkentése, a munkába való visszatérés elősegítése, nem utolsó sorban az önkormányzati feladatellátás biztosítása érdekében számol közfoglalkoztatással.

5. A célszerű és eredményorientált pénzfelhasználás fenntartása érdekében jelentősebb hangsúlyt helyez a különböző ellenőrzési formák hatékony működtetése. A belső ellenőrzési vezető kockázatelemzésre alapozott stratégiai ellenőrzési terv és éves ellenőrzési program alapján történő ellenőrzése, továbbá a folyamatba épített előzetes és utólagos vezetői ellenőrzés (FEUVE) keretében rendszeres vezetői ellenőrzések végzése.

Helyi adópolitika

A helyi adópolitika alapvető célja az, hogy a helyi adók az önkormányzat folyamatos, stabilan előre tervezhető, biztos bevételi forrását jelentsék, ugyanakkor az adózói kört illetően méltányos, igazságos legyen, a szociális, városfejlesztés és gazdaságpolitikai szempontok szerinti kedvezményezettség biztosított legyen az egyes adónemek tekintetében.

Celldömlökön a jelenleg érvényes helyi adórendszer az alábbi adónemekből épül fel:

- helyi iparűzési adó (a Htv. biztosította maximális adómértékkel történik az adó megállapítása)
- magánszemélyek kommunális adója (a Htv. biztosította maximális adómértéknél jóval kedvezőbb: 4.000 Ft/1. adótárgy)
- idegenforgalmi adó (100 Ft/vendégéjszaka)

A fentiekén kívül az önkormányzat végzi a gépjármű adóztatással, valamint a talajterhelési díjjal kapcsolatos feladatokat is.

A helyi adóztatás során a képviselőtestület:

- minden évben a költségvetési tervhez kapcsolódóan megvizsgálja a helyi adóztatás által nyújtott bevételszerzési lehetőségeket,
- adófajtanként meghatározza az érintett adózói kör nagyságát, a rendszerbe építendő – a gazdasági program célkitűzéseinek teljesülését elősegítő – kedvezmények, mentességek rendszerét, a várható bevételeket, és az adóztatás miatt jelentkező negatív hatásokat,
- adófajtaikat összehasonlítva dönt a bevezetendő, illetve fenntartandó adókról, az adórendelet módosításokról,
- csak olyan adórendeleteket fogad el, amelynél figyelembe veszi a lakosság teherviselő képességét, és nem képezik a helyi vállalkozások működésének, fejlődésének gátját.

Az adóbevételek növelése érdekében a Képviselőtestület fokozott figyelmet fordít arra, hogy az adózók fizetési morálja javuljon, ennek érdekében rendszeresen tájékozik:

- az adókintlévőségek nagyságáról,
- a beszedésre tett intézkedésekről, illetve
- a szükséges adóvégrehajtási szankciók alkalmazásáról, valamint
- az intézkedések alapján elért eredményekről.

4.2 Munkahelyteremtés, foglalkoztatás

A város megtartó képességének lényege, fejlődésének záloga. Ha van munkahely, van letelepedési szándék, ha van letelepült ember, család, akkor lesz fogyasztó a szolgáltatásokra (iskola, orvos, üzlet, stb.). Akkor megéri iskolát, kórházat, művelődési házat, fürdőt működtetni, építeni, felújítani. Ahhoz kisváros vagyunk, hogy mindenki megtalálja a helyét a

rendszerben és még kisebbek ahhoz, hogy a munkaadókat egyfajta egészséges versenyhelyzetbe kényszerítsük a munkavállalók megszerzéséért. Ezek miatt aránylag sokan vannak - és főleg a fiatal értelmiségiek között nagy az arány -, akik kiszorulnak a város munkaerőpiacáról, előbb-utóbb elhagyják állandó lakhelyüket, elveszítjük őket az állami normatíva rendszeréből.

A versenyhelyzet hiánya miatt alacsony a városi bérszínvonal, esélyük sincs a vidéki fiatalok zömének, hogy Celldömölkön telepedjenek le lakásvásárlással, építkezéssel, hogy ezzel legalább létszámban pótolják az előbbi veszteséget, vagy éppen a mégis itthon maradt celli fiataloknak, hogy önálló családot alapítsanak. Emiatt szép lassan csökken az állandó lakosság szám, szép lassan nem tudja a város működtetni azokat az intézményeket, amik a városi ranghoz tartoznak, tovább gerjesztve ezzel a leépülés folyamatát.

Mi kell tehát: mennyiségi munkalehetőség az átlagnak, minőségi munkahely a feltörekvőknek, a diplomásoknak.

Mit tehet ezért az Önkormányzat: kiszolgálja maximálisan a meglévő munkaadók igényeit, élő kapcsolatot ápol velük formális és informális rendszereken keresztül. A lehetséges maximumig védi a saját kezében lévő munkahelyeket, mert ezek kiemelten fontosak, hiszen a felsőfokú végzettségű munkahelyek zömét jelenti. Ezen túl inspiráló környezetet teremt, amire rátelepülhetnek vállalkozások, akár azzal, hogy idegenforgalmi helyzetet teremt, akár azzal, hogy ipari területet készít elő ipari parkos pályázaton keresztül, vagy inkubátor ház létesítésével.

A város gazdaságának további fejlődése döntően a nagy gazdasági erőt képviselő szereplők stratégiáitól, európai uniós és országos szintű gazdaságpolitikai döntésektől függ. Az Önkormányzat hatásköre viszonylag korlátozott, de szerepvállalására számos területen mód és lehetőség van, leginkább a gazdasági környezet infrastruktúra összetevőinek a fejlesztése terén.

A fejlődéséhez szükséges, hogy:

- a város legyen felkészült egyidőben az extenzív (új termelési kapacitások, ipari parkok, iparterületek, meglévő egységek bővítése stb.) és az intenzív fejlődés (termékszerkezet-váltás, kooperációk, kutatás-fejlesztés, logisztika, stb.) befogadására, szem előtt tartva, hogy minél magasabb fejlettségi szinten egyensúlyozza ki ezt a két összetevőt.
- egyre erőteljesebben kell koncentrálni a minőségi élet feltételeinek a megteremtésére, valamint a város funkcióinak diverzifikálására, gazdasági, kulturális, szociális vonatkozásokban egyaránt (lakhatási körülmények javítása, jóléti szolgáltatások fejlesztése, infrastruktúra fejlesztés, környezetfejlesztés, stb.).
- a munkaerő mennyiségi és minőségi fejlődése érdekében biztosítsa a munkaerővonzás fennmaradását, a betelepülni kívánó munkaerő fogadását,
- az oktatás és képzés terén igazodjon a gazdaság követelményeihez, segítse a képzettség szükségleteknek megfelelő átstrukturálását, figyelembe véve a jövőben várható munkaerő-keresletet, az ez irányú igényeket.

4.3 Versenyképesség növelése

Kis- és közepes vállalkozások megerősítése:

- az önkormányzati beruházások kiírásánál a helyi vállalkozók lehetőség szerinti bevonása,
- a kutatás-fejlesztést megvalósító vállalkozásoknak kedvezmény biztosítása,
- a városi innovációs tanács működtetése, részben a mikro- és kisvállalkozások EU-s pályázatokon való részvételének a támogatására,
- a városi honlap fejlesztése oly módon, hogy a magyar mellett angolul és németül is megismerhető legyen minden kiemelt információ, amely egy befektetői döntéshez szükséges.

Szolgáltatási szektor fejlesztése:

- a kis- és közepes kereskedők szakmai, marketing továbbképzésének ösztönzése
- igény esetén fórumokat kell szervezni az egyes kereskedői rétegek számára, az ott elhangzottakat a döntések előkészítés során képviselni kell,
- a város idegenforgalmának hatékonyabb irányítása érdekében a Tourinform irodát eredményesebben, turistabarát módon, rugalmas nyitvatartással kell működtetni,
- a belvárosban és a Ság hegyen új turistatájékoztató táblarendszert kell megvalósítani,
- turistabarát, színvonalas kiadványokat kell kiadni minden évben a turisták jobb tájékoztatása érdekében
- turisztikai desztináció management (TDM) létrehozása és működtetése

Közlekedési kapcsolatok fejlesztése:

- szorgalmazni kell, hogy állami forrásból megépüljön az északi elkerülő út és a környezet végleges kialakítása is megvalósuljon,
- együtt kell működni a MÁV Zrt.-vel és a VOLÁN Zrt.-vel annak érdekében, hogy korszerű regionális közösségi közlekedési központ jöhessen létre, ehhez minden pályázati lehetősége használjon ki az önkormányzat.

Együttműködések a város térségi szerepének növeléséért:

- intézményesíteni kell a kistérségi együttműködést a celldömölki és a szomszédos kistérségekkel
- meg kell teremteni a régió fontosabb települései közötti térségi szintű funkciómegosztást.
- fejleszteni szükséges a térségi hatókörű intézményrendszert (közigazgatási intézmények, kulturális-, oktatási-, egészségügyi-, szociális intézmények fejlesztése).

4.4 Infrastruktúra-fejlesztés

Új lakóterületek kialakítása:

- A két városrész közötti önkormányzati ingatlanon lakótelek kialakításokat kell végezni a telkek elő-közművesítésével.

Lakóépületek felújítása:

- Folyamatosan biztosítani kell a város tulajdonában lévő lakásállomány felújítását.
- Állami és pályázaton nyerhető pénzeszközök felhasználásával szorgalmazni kell a társasházak energiatakarékos felújítását.

Ivóvízhálózat fejlesztés:

- Minőségjavító műtárgyak és hálózati elemek beépítésével kell javítani az ivóvíz minőségét.

Szennyvízelvezetés és tisztítás:

- Pályázati és lakossági források bevonásával Izsákfa településrész szennyvíztisztító és hálózat építését meg kell megoldani

Csapadék-csatornázás, belvíz rendezés:

- El kell készíteni a város komplex vízgazdálkodás programját különös tekintettel a felszíni vizek elvezetésére

Egyéb üzemeltetési feladatok:

- Meg kell oldani, hogy a város digitális közműalap térkép felhasználásával - a közmű üzemeltetők bevonásával - a város digitális összközmű térképe készüljön el.

Közlekedési infrastruktúra fejlesztés:

- forgalombiztonság és kapacitásnövelés miatt szükségessé válik az alábbi csomópont átépítése: Sági utca-Gyár utca-Építők útja
- a fogyatékkal élők esélyegyenlőségének javítására folytatni kell az akadálymentesítési programot, mely járdák, közterületek átalakítását is jelenti.
- fejleszteni kell a városon belüli, a városrészek közötti és az idegenforgalmi célpontok kerékpárút, gyalogos és közúti összekötését

Közlekedésszervezés:

- a belvárosban további forgalmirend-szervezési feladatot kell végrehajtani, ennek elengedhetetlen része az egyirányú utcák kialakításával további (fizető) parkolók építése,
- a közérdekű, turisztikai információs táblarendszer bővítése

„Intelligens” (e-) szolgáltatások fejlesztése:

- folyamatosan bővíteni kell Celldömölk informatikai infrastruktúráját, támogatni kell városi WiFi hot spot helyek létrehozását.
- a városi portál fejlesztésében elsősorban az adattartalom továbbfejlesztésére, napi aktualitására kell törekedni.

4.5 Az épített környezet műszaki és esztétikai növelése

Közterületi fejlesztések:

- a belváros rehabilitációja során kiemelt figyelmet kell fordítani a zöldterület fejlesztésére,
- zöldfelület felújítási program első lépéseként el kell készíteni a város közterületi faállományának digitalizált nyilvántartási térképét,
- folytatni kell a Horgásztó környékén a város új közparkjának kialakítását,
- a városi közúthálózatot fejleszteni kell, kiemelten a földutak szilárd burkolattal történő ellátására
- a volt mozi épületének lebontásával, helyére kereskedelmi célokat szolgáló épület építésével a piac területének növelése, körülményeinek javítása.

Környezettudatosság fejlesztése:

- segíteni kell az óvodai és iskolai környezettudatosságra való nevelés programjának végrehajtását,
- el kell végezni a sérült területek helyreállítását, meg kell szüntetni az illegális személerakóhelyeket.

Épület-felújítási program:

- kiemelt figyelmet kell fordítani az önkormányzati intézmények állapot felújítására, energetikai korszerűsítésére.

4.6 Kommunális feladatok

Közművek

A közművek, utak egy része önkormányzati tulajdonban van, másik része a szolgáltatókon keresztül magán, zömében külföldi tulajdonosok, részvényesek kezében. Ezekre közvetett ráhatásunk van csak, a szolgáltatók és az egyéni fogyasztók közötti szerződések határozzák meg a működésüket. Alapvetően ezeknek a szerződéseknek a teljesíthetőségéért fejlesztenek, végeznek rekonstrukciókat a hálózaton.

Mivel ezek a hálózatok zömében önkormányzati tulajdonú területen található, megkerülhetetlen az önkormányzat az egyes projektjeiknél. Ezekben az esetekben arra kell törekednünk, hogy az ellátás biztonsága növekedjen, a vezetékek esetleges új nyomvonalai, a közterületek helyreállításai az ár/érték arányon belül maradjanak. Gyakorlatilag ezek közé a közművek közé tartoznak a gáz, elektromos, távközlési vezetékhálózatok. Az önkormányzati tulajdonú közművek esetében is ketté kell választani a lehetőségeket.

Vannak olyan közművek (víz, szennyvíz, távhő) és olyan szolgáltatás (hulladékkezelés), amelyeken bevételek keletkeznek és vannak olyanok, amelyeken gyakorlatilag nem (csapadékvíz hálózat, utak, járdák). Ott, ahol bevételek keletkeznek, a bevételeknek minimum fedezniük kellene az adott közművek fenntartását, de ez a minimum a jövőben már kevés lesz. Ahogy csökkennek az Önkormányzat egyéb bevételei (állami normatíva, adó, vagyonértékesítés) úgy kell nőnie a vagyonműködtetésből származó bevételeknek. Ezért ezeknek a működtetését nem lehet esetlegességek mentén megtenni, az irányítást, az erőforrásokat koncentrálni kell.

Azokon a közműveken ahol ma nem képződik bevétel, meg kell teremteni a bevétel lehetőségét. A csapadékvíz hálózat fenntartását valamiféle érdekeltségi hozzájárulás alapjaira kell helyezni, az utaknál pedig a súlyadó növelése mellett el kell gondolkodni ismét pl. a parkolódíj bevezetésén. Ezen bevétel növekedések hiányában nem lehet megteremteni ezen ágazatokban a legalább önfenntartást, illetve a már ma is csak évtizedek alatt végrehajtható hiányosságok ledolgozását.

Lakáshelyzet

Az összlakásállomány tendenciája az elmúlt évtizedekben enyhén növekedő volt, például az 1998-asnál közel 3%-al több a 2008-as állomány. Jelenleg az új lakásépítés gyakorlatilag leállt, a kiadott élő építési engedély száma 10-es nagyságrendű. Az egy lakásra jutó lakosok száma továbbra is csökkenő tendenciájú, tíz év alatt 2,64 lakos/lakásról 2,47-re csökkent, ugyanakkor a minőségi javulás a lakhatásban folyamatos.

Közüemi és energiaellátás

A villamos energia fogyasztás tendenciája növekvő, a gázfogyasztásé csökkenő. Ezek a változások részben a lakókomfort növekedését jelzik, több és műszakilag jobb készülékeket és berendezéseket használ a lakosság, részben pedig átalakult a fűtési mód a fatüzelés javára anyagi okok miatt. Ez a tendencia természetesen megérthető, de egyidejűleg kedvezőtlen a város légszennyezettsége tekintetében. Nőtt a háztartási vízfogyasztás, folytatódott a hálózati rekonstrukció. Jelentősen megnőtt a csatornarendszer hossza. A hálózatépítést a jövőben az izzákfai városrészre kell kiterjeszteni.

	1988	1998	2008
Állandó népességszám (fő)	12.581	12.136	11.692
0-14 év	2.720	1.990	1.591
15-17 év	604	501	429
18-59 év	7.034	7.448	7.086
60-x év	2.218	2.197	2.586
Lakásállomány (db)		4.587	4.723
Egy lakásra jutó fők száma (lakos/lakás)		2,64	2,47
Vízellátás, csatornázás			
Háztartásoknak szolgáltatott víz (1000 m ³)		410	451,5
Vízhálózat hossza (km)		52,7	53
Háztartásokból közcsatornán elvezetett szennyvíz (1000 m ³)		230	261
Szennyvízhálózat hossza (km)		34,2	46,9
Vízhálózatba bekapcsolt lakások száma (db)		4.402	4.723
Közcsatornára kötött lakások száma (db)		2.498	2.890
Villamosenergia			
Háztartási villamos fogyasztók száma (db)		4.840	5.729
Háztartásoknak szolgáltatott villamos energia (1000 kWh)		9.747	12.693
Gázenergia			
Háztartási gázfogyasztók száma (db)		3.163	3.700
Háztartások számára szolgáltatott gáz (1000 m ³)		4.436	3.989
Gázcsőhálózat hossza (km)		73,6	76,1
Távfűtésre kapcsolt lakások száma (db)			462
Lakosságtól elszállított települési szilárd hulladék (tonna)			3.220,5

Úthálózat hossza			
Önkormányzati tulajdonú közút hálózat hossza (km)			42,8
Állami közúthálózat hossza (km)			8,9

4.7 Környezetvédelem

A város környezeti állapota összességében jó:

- a meglévő ipar szennyezőanyag kibocsátása alacsony, az alkalmazott mezőgazdasági technológiák kevésbé terhelik a természetet;
- a város közüzemi infrastruktúrája jó, Izsákfa szennyvízkezelés kérdésének megoldásával teljesnek lesz mondható;
- korszerű a hulladékgyűjtés és ártalmatlanítás;
- a legnagyobb környezeti problémát a közúti közlekedés okozza. A térségen áthaladó intenzív tranzit nincs kivezelve a városból, a város belső forgalma csupán forgalomszervezéssel már nem javítható;
- Celldömölk egyedi adottsága a város belterületén található több nagy kiterjedésű - zöldterületi fejlesztésre alkalmas - övezet megléte. Ezeknek a területeknek a komplex szemléletű (közpark, sport-rekreációs terület, természet- és tájvédelem, stb.) kifejllesztése aktuális napirendi feladat.

4.8 Lakásviszonyok fejlesztése

Helyzetértékelés

A képviselő-testület tíz évvel ezelőtt megállapította, hogy a szociális alapú önkormányzati bérlakások elosztásának addigi rendszere tovább már nem tartható. Egyértelművé vált ugyanis, hogy a lakásigények kielégítése ellehetetlenült: a nyilvántartott és éveken keresztül göngyölített lakásigények száma csak nőtt, viszont a kiutalható lakások száma – lakáseladások folytán, illetve újak építése nélkül – folyamatosan csökkent.

Fentiek kezelhetősége érdekében rendeleti feltételek mellett szociális bérlakások bérbevételére pályázati eljárás keretében van lehetőség.

A lakáshelyzet javítása érdekében kihasználva a kormányzati lakásprogram támogatási lehetőségeit, – 2001-ben 6 db szociális alapú, 2002-ben 3 db, és 2004 évben történő átadással 12 db költségelven megállapított lakbérű lakást építtetett az önkormányzat. Ez utóbbiak elsősorban azon lakásigénylőknek kedveznek, akik saját tulajdonú lakás szerzésére nem, de magasabb lakbérű lakások bérleti díjának megfizetésére képesek.

A lakáshelyzet javítását célzó törekvések ellenére többen kérnek segítséget az önkormányzattól, mint amit az önkormányzati lehetőségek felérnek.

Az önkormányzati bérlakások privatizálhatósága folytán több mint fele eladásra került, jelenleg 308 bérlakás van, ebből szociális: 274, szakember: 15, költségelví: 19.

Kevés az üresedő bérlakás, melyet pályázat meghirdetésével bérbé lehet adni. A lakáshelyzet megoldásának feladatát nehezíti, hogy az állam a szociális bérlakásépítésből lényegében kivonult, az önkormányzat saját erőből szociális bérlakások építését vállalni nem tudja. A használatban lévő bérlakások állagának felújítása sem biztosított teljes körűen az alacsony bérleti díjakból, főleg, hogy jelentős a behajthatatlan lakbérhátralék.

Az elmúlt évben 3 M Ft-ot fordítottak a felújítási alapot képező közös költségből. A felújításhoz az üzemeltető által felhasznált anyagköltség: 572.000 Ft; a karbantartáshoz felhasznált anyagköltség pedig 915.000 Ft volt. Egyéb építési munkához 587.000 Ft került felhasználásra. Az összesen befolyt lakbér 35.677.341 Ft.

Célkitűzések, javasolt akciók

- Továbbra is folyamatosan biztosítani kell a meglévő lakásállomány felújítását.
- Fokozatosan fel kell számolni a lakhatatlanná váló Április 4. u. és a Horváth E. u-ban lévő önkormányzati szociális bérlakásokat.
- Kedvező pályázati feltételekkel támogatott önkormányzati bérlakás-építési programban részvétel, lehetőségtől függően.
- Lehetőség szerint forrást találni a kilencemeletes épület külső felújítására, melyben részben önkormányzati, részben magántulajdonú lakások vannak.

Lehetséges finanszírozás

Pályázaton nyerhető pénzeszközök felhasználásával az önkormányzati bérlakás-állomány számának növelése, állagának javítása.

Várható eredmények, előnyök

A szociálisan rászoruló lakás gondjainak enyhítése, a lakhatási és lakó körülmények javítása, a város lakónépességének növekedése.

4.9 Egészségügy

Helyzetértékelés

Celldömölk egészségügyi alapellátása megfelelő színvonalú. A házi orvosi és házi gyermekorvosi körzetek betöltöttek, a tárgyi feltételek biztosítottak. Az elmúlt évben került sor pályázati támogatással az Ady utcai 3 orvosi rendelő felújítására. A Rendelőintézetben a 2. számú házi orvosi körzet került elhelyezésre, így a házi orvosi rendeléshez kapcsolódó ügyeleti ellátás és a körzeti házi orvosi ellátása különvált. Ezzel az átalakítással befejezettek tekinthető a házi orvosi rendelő korszerűsítése, felújítása.

Az iskolaorvosi feladatokat a két házi gyermekorvos és két házi orvos megbízás alapján látja el.

Az ügyeleti ellátás a kistérség 28 települése lakosságának biztosítja a rendelési idő utáni orvosi jelenlét lehetőségét.

Három fogászati körzet működik vállalkozásként a városban, Jánosháza mikrotérség településeinek kivételével ellátják a kistérség lakosságát. A tárgyi feltételeik megfelelőek, 2010. évben vásárolt a celldömölki és néhány kistérségi önkormányzat egy fogászati röntgent

annak érdekében, hogy a lakosságnak helyben tudják a fogorvosok ezt a szolgáltatást továbbra is biztosítani és ne Szombathelyre kelljen utazni.

A védőnői szolgálat folyamatosan, zavartalanul működik, 4 területi és 2 iskola védőnővel, négy kistérségi településen is vállalva a feladatok ellátását.

A járóbeteg-szakellátás jelentős óraszámban a Rendelőintézetben történik, de az elmúlt években a takarékos gazdálkodás miatt a kórház területére is bekerültek feladatok. Több ellátásra és egyes szakterületeken nagyobb óraszámra lenne igény.

A fekvőbeteg-szakellátás a Kemenesaljai Egyesített Kórházban folyik az aktív mátrix osztályon 20 belgyógyászati, 15 sebészeti és 15 szülészeti-nőgyógyászati ágygal. A fekvőbeteg ellátáshoz kapcsolódó krónikus betegellátó osztályon 40, a pszichiátriai rehabilitációs osztályon 70 ágy van, így az intézmény összes ágyszáma 160. A működtetése – elsősorban a finanszírozás miatt – nagy terhet jelent a városnak. Az intézmény vezetése jelentős intézkedéseket hozott a párhuzamos feladatok megszüntetésére, a takarékos gazdálkodásra és sikerült az eladósodás folyamatát is megállítani.

Célkitűzések

Az elkövetkező években az egészségügyi alapellátás mind az öt területén az önkormányzat célja a jelenlegi állapot fenntartása lehet.

Kedvező pályázati lehetőség esetén indokolt lehet a 2. sz. háziiorvosi körzet elhelyezése az ellátási területen belül, ezzel a betegek könnyebben közelíthetnék meg a rendelőt.

Ugyancsak kedvező pályázati lehetőség esetén meggondolandó beruházás lenne a védőnők elhelyezése egy erre a célra kialakított épületben.

A járóbeteg-szakellátás területeinek bővítése, pozíciójának erősítése indokolt, ehhez kapcsolódóan pedig a gép- műszer beszerzések és az infrastrukturális fejlesztések megvalósítása.

A város vezetése az elmúlt években is mindent megtett azért, hogy a kórházban az aktív ellátás megmaradjon és lehetőségeihez képest a jövőben is erre törekszik. A betegek megfelelő színvonalú ellátása mellett az intézménynek meg kell őriznie stabilitását, az adósságállományt folyamatosan csökkenteni kell és az önkormányzat felé fennálló tartozását is vissza kell fizetni.

4.10 Szociális ellátás

Helyzetértékelés

Celldömölk Város Önkormányzatának Képviselőtestülete a többször módosított 6/2007. (III.29.) számú rendelete alapján pénzbeli és természetbeni ellátásokat, szociális szolgáltatásokat; a 11/2000. (V.3.) rendelete alapján gyermekvédelmi támogatást és gyermekjóléti szolgáltatást továbbá a 2/2010. (I.29.) számú rendelete alapján adósságkezelési szolgáltatást biztosít a város polgárai számára.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti szolgáltatások vállalt és kötelező feladatait Celldömölkön és Kistérségében a Celldömölki Kistérség Önkormányzatainak

Többcélú Társulásának a társulási megállapodása és a Kemenesaljai Szociális és Gyermekjóléti Intézményi Társulásnak a dokumentuma értelmében a társult önkormányzatok által fenntartott Népjóléti Szolgálat (integrált intézmény) látja el.

A szociális alap koncepcióban meghatározott célkitűzések a megadott határidőkön belül zömében megvalósultak.

Az integrált intézmény továbbfejlesztése érdekében a kötelező alapellátásokon kívül további szociális ellátások működtetése is beindult, így a támogató szolgálat, a szenvedélybetegek közösségi ellátása, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás.

Férőhelybővítéssel már 2 Idősek Otthona működik 18, illetve 22 férőhellyel. Szintén bővült a Gondozóház is 10-ről 14 férőhelyre.

A XXI. Század bölcsődéjének kialakítása a tervek szerint szintén megvalósult.

A bölcsőde korai fejlesztő tevékenységgel bővült, melynek során az intézmény a sajátos nevelésű igényrel rendelkező gyermekek részére – speciális ellátással – lehetőséget biztosít az önállósodásukhoz.

Célkitűzések, javasolt akciók

- A már nyújtott szociális szolgáltatások értékeinek megőrzése mellett kiemelt figyelemmel kell tovább javítani a speciális igényű rászorulókat ellátásának helyzetét (pl.: fogyatékkal élők, mentális hanyatlás miatti demens idősök vonatkozásában).
- Hajléktalanok tartós elhelyezésének megoldása
- Szociális foglalkoztatás a leghátrányosabbá helyzetű célcsoportok számára , önálló munkavégző képesség kialakítása, helyreállítása, fejlesztése céljából:
  1. munkaerő rehabilitáció:
elsősorban értelmileg súlyosan sérültek, halmozottan fogyatékosok, krónikus pszichiátriai és szenvedélybetegek számára,
  2. fejlesztő, felkészítő foglalkozás:
középsúlyosan (esetleg enyhébb fokban) értelmi sérültek, más megváltozott munkaképességűek számára.
- A bölcsőde kiemelése a Népjóléti Szolgálat, mint integrált intézményből, önálló intézményesítése a Celldömölki Kistérség Önkormányzatainak Többcélú Társulása fenntartásában, a védőnői szolgálattal történő esetleges integrálása, melyet az ellátottak életkori sajátosságai indokolnak.

A meghatározott célkitűzések magukban hordozzák a megvalósíthatóság szándékát, ennek gátat csak a költségvetési fedezet előteremtése szabhat.

Vagyis a célkitűzések megvalósíthatósága csak olyan mértékben teljesíthető, ami az önkormányzat racionális gazdálkodását negatív irányba nem befolyásolja.

Lehetséges finanszírozás

A program finanszírozására a fenntartók költségvetésében biztosított összeg és pályázati források jöhetnek számításba.

Várható eredmények, előnyök

A szociális intézkedések végrehajtásának eredményeképpen javul a szociális ellátás háttér intézményeinek feltételrendszere, azok kapacitása, növelhető az ellátásban részesíthetők száma és a szolgáltatásuk színvonalának minősége.

4.11 Közoktatás

A települési önkormányzatok a kötelező feladataikat önálló intézmény fenntartással, társulásban való részvétellel, illetve más önkormányzattal kötött megállapodás útján láthatják el. Celldömölk Város Önkormányzata kötelezően ellátandó feladatként az óvodai nevelést és az általános iskolai oktatást, valamint szabadon választott feladatként a pedagógiai szakszolgáltató tevékenységet a Celldömölk és Környéke Közoktatási Intézményfenntartó Társulásban való részvétellel látja el. A megyei önkormányzattól átvállalt nem kötelező feladatként a középiskolai és szakiskolai ellátást, valamint az alapfokú művészetoktatást Celldömölk Város Önkormányzata látja el.

Az országszerte, így Celldömölkön is érezhető gyermeklétszám-csökkenés a közoktatási intézményekbe járó gyermekek számára is hatással van. A kistérség több településén szűnt meg önálló iskola, így ezen településekkel társult az önkormányzat.

Helyzetkép

A Városi Óvodát az önkormányzat egy székhellyel és két tagóvodával 15 csoportban, hét település együttműködésével intézményfenntartó társulásban működteti. A 2010/2011-es nevelési évben 333 gyermek jár óvodába, közülük 28 gyermek bejáró.

A Celldömölk Városi Általános Iskola és Egységes Pedagógiai Szakszolgálat egy székhellyel és négy tagiskolával (kettőbe nem írtak be gyermeket) 13 településsel közösen intézményfenntartó társulásban működteti a celldömölki önkormányzat. Jelen tanévben 949 tanulója van az iskolának.

A Berzsenyi Dániel Gimnázium 4 (9-12.) évfolyamos, 5 évfolyamos (9-13.) és 6 (7-12.) évfolyamos képzést folytat, jelen tanévben 12 osztályba 368 diák jár, közülük 176 bejáró.

A Celldömölki Műszaki Szakközépiskolában az általános középfokú iskolai oktatás keretein belül szakközépiskolai (9-12.) szakiskolai (9-10.), az elméleti és gyakorlati szakmai középfokú oktatás keretein belül szakközépiskolai (13-14.) és szakiskolai (11-13.) évfolyamokra ismétlődnek be. Jelen tanévben 12 csoportban 309 diák jár, közülük 192 bejáró.

Az Ádám Jenő Zeneiskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézménynek 226 növendéke van, közülük 74 bejáró. A 74 főből 42 az általános iskolát működtető intézményfenntartó társuláson kívülről, 7 fő a kistérség többcélú társulásán kívülről érkezik.

Célkitűzések

Az önkormányzat által fenntartott oktatási nevelési intézmények közös célja kell, legyen, hogy az intézményeket vonzóvá tegyék az intézményhasználók - a gyermekek és szüleik - számára. Fontos, hogy az intézmények az együttműködés lehetőségeit kihasználva

fogalmazzák meg oktatási-képzési struktúrájukat, az önkormányzati intézmények egymást segítve működjenek.

A városban működő egyházi iskola törekvése, hogy évfolyamonként kétosztályos struktúrára áll át, amelyhez ingatlanra van szüksége az intézménynek. Celldömölk önkormányzatának figyelembe kell venni, amennyiben az egyházi iskola növeli osztályainak számát, az az önkormányzati iskola gyermeklétszámán kívül kihat az iskolában foglalkoztatott pedagógusok számára is, csökkentve azt.

Celldömölk Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 2003-ban vonta össze az általa fenntartott három önállóan működő óvodát, hozta létre a Városi Óvodát, a döntést költségtakarékossági okok indokolták. Az óvodai ellátást a következő időszakban a jelenlegi intézményi szervezeti keretek között kell biztosítani. Cél az intézményt használók és a kor elvárásainak való megfelelés, a lehetőségekhez mérten javítva a nevelés körülményeit. A hatékonyság és a színvonalas ellátás további elősegítése érdekében fontos az óvodapedagógiai szakemberek folyamatos képzése.

A képviselő-testület 2007-ben döntött arról, hogy a három önkormányzati fenntartásban lévő iskoláját integrálja, e lépését szintén költségvetési megszorítások miatt volt kénytelen meghozni. A csökkenő gyermeklétszámok alakulásához igazodva kell alakítani az osztályok számát. Az iskola az általános képzésen túl kínálja a sporttagozatos osztályban való tanulás lehetőségét. Az intézménynek emellett ki kell jelölni azt az irányt, amellyel a képzési színvonalat tovább lehet fejleszteni. Az általános és középiskolának együtt kell működnie a közös pontok meghatározásában. Az általános iskola referencia intézménnyé válásával bázisiskolaként részt vehet a pedagógusképzésben.

A városi általános iskola és a zeneiskola működtetésével kapcsolatban felmerült a két intézmény integrálása, erről azonban még nem született döntés.

A középiskolákra vonatkozóan is felmerült az összevonás kérdése, mivel az óvodákra, majd az általános iskolákra jellemző demográfiai hullám elérte a középiskolákat. Amennyiben integrált középfokú intézmény jön létre, a fenntartó közös igazgatású intézményként működtetné. Az új intézmény alaptevékenysége ötvözné az önálló intézmények alaptevékenységeit. Az új intézménynek a jövőben össze kellene hangolni képzési kínálatát, és az igényekhez igazodva kell azt meghatározni, illetve a későbbiekben az osztályszerkezetet hozzá kell igazítani. Az összevonás után az intézményegységekben működő két nevelőtestület közös irányítás alatt dolgozna, a nevelőtestületek kialakításánál figyelembe kellene venni az áttanítási lehetőségeket, ami költséghatékonyabb működéssel járna.

Az önkormányzat célja a közoktatási intézmények infrastrukturális helyzetének javítása.

Az óvoda intézményegységei közül a Koptik utcai és az alsósági épületet a közelmúltban újították fel. Regionális pályázati sikernek köszönhetően a Vörösmarty utcai épület is felújításra kerül a közeljövőben. Ezen épület energiahatékony felújításához további pályázat szükséges.

Az általános iskola celldömölki városrészen lévő épületei közül a fenntartó korábbi pályázatok segítségével bővítette, felújította az iskolai ebédlőt, az 1-2. évfolyamosok épületének vizes blokkjait. A felső tagozatosoknak és a 3-4. évfolyamosoknak helyet adó épületcsoport felújítása és bővítése jelenleg zajlik, a beruházásra iskolafelújítási pályázaton nyert az önkormányzat. A beruházás részeként az épületcsoport akadálymentesítése is

megvalósul. Az alsósági tagiskola épületei szintén ezen pályázat részeként újulnak meg. A felújítás befejeztével modern oktatási környezet valósul meg.

Az alsósági iskolafejlesztésnél figyelembe kell venni, hogy az oda járó gyermekek száma stabil maradjon. Ennek érdekében át kell gondolni, hogy az alsósági óvodásokat az alsósági tagiskolába írassák be, illetve az általános iskolai intézményfenntartó társulás egyes településeiről is ebbe az intézményegységbe irányítsák a gyermekeket.

A celldömölki telephelyek pályázatok útján jutottak modern taneszközökhöz, informatikai eszközökhöz, amelyek a modern oktatás megteremtéséhez járulnak hozzá. További pályázatok segítségével lehet a későbbiekben ezt az eszközrendszert interaktív táblákkal bővíteni.

Az iskola létszámából adódóan a testnevelés órák megtartásához, a sportolási lehetőségek biztosításához szükség van a sportcsarnokok bővítésére is. Erre önrész hiányában szintén pályázati forrást kell keresni.

Az itt működő Egységes Pedagógiai Szakszolgálat jelenleg méltatlan körülmények között működik. Az iskolafelújítás befejezése után lehetőség lesz az egykori kisegítő tagozatos épület szakszolgálat számára történő kialakítására.

A jelenleg önállóan működő középiskolák közül a szakképzőben valósult, valósul meg több infrastrukturális fejlesztés. A pályázati tevékenységnek köszönhetően az önkormányzat az épület akadálymentesítését, a Vasi TISZK új tanműhely létesítését generálta.

Az épület akadálymentesítése a gimnáziumban is megvalósult, ám az épület meglehetősen leromlott állapota miatt mihamarabbi felújításra szorul. Kellő önrész hiányában azonban ez is pályázati forrásból valósítható meg.

A két középiskola a modern oktatás elősegítéséhez informatikai eszközökkel, interaktív táblákkal gazdagodhat egy jelenleg zajló pályázat keretében

A zeneiskolának helyet adó épület korából adódóan átalakításra, felújításra szorul. Az intézmény saját forrásból, alapítványának támogatásával megteszi a tőle telhetőt az oktatás minél jobb körülményeinek megteremtésére, emellett az oktatásban használt hangszerek beszerzésére és javítására.

4.12 Közművelődés

Helyzetértékelés

A város az előző ciklusban újíttotta fel a Kemenesaljai Művelődési Központot és Könyvtárat, amely méltó helye a közművelődésnek, valamint a közgyűjteményeknek. Helyt kapnak itt a különböző művészeti csoportok, civil szervezetek, állandó és időszakos kiállítással várja az intézmény az érdeklődőket.

Az idei évtől az intézmény ad otthont az önkormányzati médiumoknak, a TV-Cell városi televíziónak és az Új Kemenesalja című lapnak. Tényként kell megállapítani, hogy a tárgyi feltételek, a műszaki, technikai eszközök minősége még nem megfelelő.

A város több gyűjteménnyel is rendelkezik, melyeknek még nincs állandó kiállító helyük.

Kiemelkedő helyet tölt be a város életében a Soltis Lajos Színház immár 10 éve, mely a volt mozi épületében működik, de még a KMKK épületében is biztosított számukra egy irodahelyiség. Alternatív színházunk már nemcsak az országban ismert, hanem egyre jobban megismerik az országhatárokon kívül is.

Célkitűzések

A város anyagi nehézségei leginkább a közművelődést, a kulturális életet érintik, hiszen az eddig is szűkös keretből teljesítő területen még kevesebb pénzből kell megtartani a város nagyrendezvényeit, a lakosság által kedvelt és igényelt programokat.

A pályázati lehetőségeket ki kell használni, a tárgyi feltételek javítása és a rendezvények anyagi hátterének megteremtése érdekében.

Az intézmény tetőterének pályázat útján történő beépítésével lehetőség teremthető egy városi mozi működtetésére.

Az egyházzal közösen a bencés rendházban törekedni kell egy városi múzeum kialakítására, ahol a város tulajdonában lévő gyűjteményeket, hagyatékokat ki lehet állítani. Így méltó helyen nézhetné meg a közönség a Mórítz festményeket, a város amatőr festőinek képeit, a Szilágyi Mária által készített kerámiákat, de a Dala hagyatékot, vagy Hetényi József helytörténeti anyagát.

Amennyiben a múzeum nem valósul meg, meg kell teremteni a város intézményeiben, középületeiben azokat a feltételeket, amelyek egy-egy anyag önálló kiállítására alkalmasak.

A Soltis Lajos Színház működéséhez a város a megfelelő helyet továbbra is biztosítja.

A városi televízió híradóinak és az Új Kemenesalja megjelenésének folyamatosságát biztosítani kell.

4.13 Közigazgatás

A képviselő-testület, a polgármester és a jegyző közigazgatással kapcsolatos feladat és hatásköreit a Polgármesteri Hivatal útján látja el.

Helyzetkép

A Polgármesteri Hivatal 2010. évben beköltözött az új Városháza épületébe. Az épületben az ügyek intézéséhez szükséges technikai feltételek adottak. Az elkészült épület belső berendezése egyes irodákban még cserére szorul, az informatikai, a technikai eszközök fejlesztése elengedhetetlen.

A hivatalban dolgozó apparátus a feladat ellátásához szükséges végzettséggel rendelkezik, de a folyamatos képzésük elengedhetetlen.

Célkitűzések

Ezen időszakban gondot kell fordítani az irodák bútorzatának cseréjére. Az informatikai eszközök (számítógépek, fénymásolók) karbantartása, selejtezése és pótlása elengedhetetlen. Ezekhez általában pályázati forrás nem vehető igénybe, ezért annak fedezetét a képviselő-testületnek kell előteremtenie. A tanácskozóteremben a minőségi hangfelvétel, illetve a szavazatok számlálásának gépi feltételei szintén nem megoldottak, ezt is ki kell építeni.

Az ügyfelek elégedettségének növelése érdekében lehetőséget kell teremteni az egyablakos ügyintézésre, az elektronikus ügyintézés szintjének bővítésére, az ügyintézők felkészültségének, tudásának folyamatos növelésére. Ezen feladatok elvégzése csak a

kormányzat - közigazgatás átszervezésére vonatkozó – tervezetének megismerését követően válhat időszerűvé. A szerkezetváltást európai uniós források is támogatják, ráadásul ezen pályázatok önerője minimális, ezért ezek kiaknázása önkormányzatunk számára szintén fontos feladat.

4.14 Turizmus

Celldömölk Város Önkormányzatának képviselő-testülete kiemelkedő jelentőségű feladatának tartja a celldömölki turizmus fejlesztését. A cél elérése érdekében a rendelkezésre álló lehetőségek teljes mértékű kiaknázását, valamint új lehetőségek feltérképezését kell célul kitűzni. A költségvetési helyzetet figyelembe véve folyamatosan figyelni kell a turizmus fejlesztésével kapcsolatos pályázatokat, tekintettel arra, hogy önerőből Celldömölk város nem képes jelentős fejlődéseket véghez vinni.

Helyzetkép

Celldömölkön mind az épített, mind a természeti környezet számos turisztikai élményt kínáló nevezetességgel bír az idelátogatók számára.

Egyik talán legfontosabb nevezetességünk a Ság hegy. Ez a természeti forrás kiváló lehetőséget biztosít kirándulók számára szabadidejük hasznos, egészséges eltöltésére, valamint lehetőséget biztosít borturizmus kiépítésére.

A 2005. évben nyitott Vulkán Gyógy-, és Élményfürdő szintén kiváló turisztikai célpont. Az önkormányzat szűkös anyagi költségvetése mellett is próbálja a Fürdőt folyamatosan fejleszteni (pl. szaunák, sódézsa, fordulófal, külső árusítóhelyek).

Városunk nevezetessége a Kegyetemplom és a Kálvária. Celldömölk búcsújáráhely. Évről évre zarándokok keresik fel városunkat a „Celli Búcsú” idején, hogy leróják kegyeletüket a Szűzanya előtt.

A közeljövőben kerül megépítésre a Vulkán Park, amely mintegy 510 millió forint költségű beruházás. Ehhez a város 433 millió Ft támogatást nyert európai uniós forrásból.

A város jelenleg is tárgyalásban áll a Vulkán Fürdő körüli területek értékesítésével kapcsolatosan a JUFA oszták tulajdonú szálláshelyeket üzemeltető céggel, amely a Vulkán Fürdő mellett egy szálloda, illetve egy kemping kialakításához is nyert támogatást.

Célkitűzések

A város turisztikai attrakciói meghozhatják a várt kitörést, ehhez azonban az kell, hogy a jelenlegi lehetőségeinket maximálisan ki tudjuk használni.

A lehetőségek kiaknázása érdekében a városban a következő időszakban nagy hangsúlyt kell fektetnie a turisztikával foglalkozó szakmai együttműködés kialakítására, amelyben a város, a helyi szállásadók és a helyi kereskedelem különböző szereplői vesznek részt. Ennek kialakításához szükséges pályázatot kell beadni, amely lehetőséget biztosít a város számára, hogy önerő nélkül, vagy minimális önerővel jelentős összeget tudjon investálni erre a területre. Ilyen lehetőség lehet például egy helyi vagy térségi TDM szervezetek létrehozása.

A városnak mindent meg kell tennie azért, hogy a Vulkán Fürdő mellett szálláshely, szálláshelyek létesüljenek, ennek érdekében akár befektetők partnereként, akár önállóan keresni kell minden olyan pályázati lehetőséget, amely ezt elősegíti. Ilyen lehet például a Vulkán Fürdő fejlesztésével kapcsolatos pályázatokon való részvétel, olyan turisztikai attrakciók kialakítása, amely összeköti a város egyes nevezetességeit pl. nosztalgia vasút a Fürdő és a leendő Vulkán Park között.

A város nem rendelkezik egy olyan állandó múzeummal, ami helytörténeti nevezetességeknek, különleges gyűjteményeknek helyet adhatna. A Polgármesteri Hivatal korábbi épületét visszakapta a Bencés Apátság, amelyet a Megyés Püspökség részére adott át használatra. Az épület alkalmas lehetne muzeális értékeink bemutatására, ehhez azonban átalakítása, felújítása szükséges. Ezért pályázati lehetőség esetén városunknak partnerként közre kell működnie az épület fenntartójával.

A Ság hegy adta legnagyobb lehetőség a borturizmus. Ez azonban sajnos még gyermekcipőben jár. A feladat megvalósítása összefogást igényel a város a boros gazdák között. Pályázati forrás sok esetben lehetőséget biztosít „borutak” kiépítésére, ezen belül pihenőhelyek, közösségi helyiségek kialakítására, információs táblák elhelyezésére. Ahhoz, hogy városunk ezen a területen is előre tudjon lépne a következő időszakban az ilyen típusú pályázatokon a részvételünk szinte kötelező.

Napjainkban a kerékpározás az egyik legnépszerűbb sport, hiszen azt kortól, nemtől függetlenül kevés befektetéssel bárki űzheti. Turisztikai szempontból is nagy jelentősége van, hiszen városunk nevezetességeit az ide látogatók egy kerékpáros kirándulás alkalmával végignézhetik. A rendelkezésre álló kerékpárút-hálózat azonban nem összefüggő, ezért a városnak keresnie kell minden olyan pályázati lehetőséget, amely ezt a szolgáltatást is tökéletessé teheti.

4.15 Megváltozott munkaképességűek helyzete

Celldömölkön jelentős számú munkahelyet kínálnak a megváltozott munkaképességű embereknek. Jelenleg 113 főt foglalkoztatnak 5 munkahelyen, a foglalkoztatottak közül mintegy 80% a celldömölki lakosok száma. Alsóságon két helyen 38, illetve 15 fő végez műanyag-összeszerelési munkát, Celldömölkön három helyen 37, 13, illetve 10 fő végez különböző jellegű munkákat.

Az önkormányzatnak célja kell, hogy legyen a megváltozott munkaképességű emberek számára további munkalehetőségek felkutatása, a foglalkoztatók helybe telepítése.

Törekedni kell a közintézmények, középületek akadálymentesítésére.

4.16 Sport

A legmagasabb szintű testi és lelki egészséghez, a sportoláshoz, a rendszeres testedzéshez való jog az állampolgárok Alkotmány által biztosított alapjoga. Ennek érvényesülése érdekében az Országgyűlés az önkormányzatok számára a sportról szóló 2004. évi I. törvényben az alábbi feladatokat határozta meg:

A települési önkormányzat:

- meghatározza a helyi sportfejlesztési koncepciót, és gondoskodik annak megvalósításáról;
- a sportkoncepcióban foglalt célkitűzéseivel összhangban együttműködik a helyi sportszervezetekkel, sportszövetségekkel;
- fenntartja és működteti a tulajdonát képező sportlétesítményeket;
- megteremti az önkormányzati iskolai testnevelés és sporttevékenység gyakorlásának feltételeit;
- biztosítja az önkormányzati iskolai sportkörök működéséhez szükséges feltételeket.

Helyzetkép

A város az elmúlt években számos sportrendezvény lebonyolítását vállalta és számos sportrendezvény lebonyolítására adott támogatást civil szervezetek részére. Az 1980-tól megrendezésre kerülő 4 város labdarugó torna mára már szinte egyedülálló hagyomány az egész országban, több mint 20 éve megrendezésre kerül a szilveszter-kupa, amely a karácsonyi időszakban nyújt sportolási lehetőséget amatőr és profi játékosoknak egyaránt. Viszonylag új, de szintén a hagyomány teremtés szándékával megrendezésre kerülő rendezvények sora nyújt lehetőséget sportolásra, szórakozásra városunkban lakóknak és városunkba látogatóknak egyaránt. Ilyen rendezvény a Sághegyi-kupa, Szobi Tibor sakkverseny, Mercz Gábor asztalitenisz emléktorna, és a Hérincs Zsolt kosárlabda emlékkupa. A Vulkán Fürdő adta lehetőségeket kihasználva egyre több jeles úszóverseny is megrendezésre kerül városunkban. Megalakult az úszóklub, melynek létszáma meghaladja a száz főt, tagjaik között egy válogatott kerettag úszó is van.

A városi sportlétesítmények egy része a közelmúltban felújításra került, ilyen például a Városi Sportcsarnok és az Alsósági Sportcsarnok parkettájának felcsiszolása és lelakozása, Városi labdarúgópálya kiszolgáló helyiségeinek felújítása. Emellett településünk gazdagodott új sportlétesítményekkel is, mint például a műfüves labdarúgópálya, a Vulkán Fürdő uszodája.

Célkitűzések

A törvényben meghatározott feladatok ellátása érdekében az önkormányzatnak jó kapcsolatot kell ápolnia a helyi sporttal foglalkozó civil szervezetekkel, amelyek egyrészt részt vesznek a sportlétesítmények fenntartásában, működtetésében, illetőleg fontos szerepet töltenek be mind a verseny mind a szabadidős sportesemények lebonyolításában. Az önkormányzat költségvetési lehetőségeihez mérten ezen időszakban is támogatni kívánja a sporttal foglalkozó civil szervezeteket, hiszen az általuk megrendezésre kerülő sportrendezvények lehetőséget teremtenek városunk valamennyi lakójának a sportolásra és a szabadidejük hasznos eltöltésére.

A képviselő-testületnek keresnie kell a lehetőséget az új típusú rendezvények megszervezésére, elsősorban a városunkban egyre nagyobb népszerűségnek örvendő sportág, az úszás területén.

4.17 Nemzetközi kapcsolatok

Helyzetkép

Celldömölk testvérvárosi kapcsolatot épített ki és tart fenn Neudau, Serramazzonei, Pagnacco és Erdőszentgyörgy településekkel. A kapcsolat elsősorban kulturális értékek őrzésére, hagyományok ápolására, művészeti csoportjaink vendégszereplésére, városi delegációink látogatásaira terjednek ki.

Célkitűzések

Még nagyobb mértékben ki kell használni a jó testvérvárosi kapcsolatainkat, amelyek által városunk diákjai nyelveket tanulhatnak, megismerhetnék nemzetközi kultúrákat, külföldi tájakat láthatnának és így elméleti tudásukat gyakorlati ismeretekkel is ki tudnák egészíteni. Ezen célok elérése érdekében 2011. évben első ízben pályázatot nyújtottunk be testvérvárosi kapcsolataink ápolására, sikeres pályázat esetén az egyébként szokásos szüreti napok körüli

programokat bővíteni tudjuk, kapcsolatainkat tovább mélyíthetjük. Amennyiben ez a gyakorlat jónak bizonyul azt a jövőben is folytatnunk kell.

4.18 Közbiztonság, katasztrófavédelem

Celldömölk szomszédságában található az OPÁL Tartálypark, amely tömérdek mennyiségű benzin és gázolaj tárolására szolgál. A tartálypark több éve kifogástalanul működik. A vörös-iszap katasztrófa eseményei azonban felnyitották mindenki szemét hogy bármikor megtörténhet a probléma.

Célkitűzések

A városnak nagy gondot kell fordítani az esetleges katasztrófa megelőzésére, és fel kell készülnie egy kialakult katasztrófa helyzet gyors kezelésére is.

Meg kell keresni azokat a lehetőségeket, amelyek városunkat védik a nem várt de bekövetkezett tragédiától. Ilyen lehet a várost elkerülő út megépítése, amelynek töltése egy mesterséges védelmet biztosítana a város számára. Ennek a megépítése természetesen nem lehet az önkormányzat feladata, de a felsőbb szintű szerveket folyamatosan ostromolni kell.

A kialakult katasztrófa akkor kezelhető, ha az ehhez szükséges eszközök a rendelkezésünkre állnak. Ahhoz, hogy az éves gyakorlatok ne csak papíron történjenek meg, több forrás szükséges, amihez az esetleges pályázati forrásokat ki kell használni. A gyakorlat során felmerül azon eszközök, berendezések hiánya, amelyre szintén szükség lehet, ezek beszerzéséhez szintén pályázati forrást kell találni.

5. Összegzés

A gazdasági program egy integrált szemléletű tervezési folyamat végeredményét jelenti. Az Európai Unió elvei alapján a stratégia a következő alapelvekre épül: a növekedésre, a foglalkoztatás erősítésére, a versenyképesség növelésére.

A város arculatát biztosító városkép, az életminőség, a rendezvények, a szolgáltatások meghatározzák a lakosság és az ide látogatók hangulatát, benyomásait. A városüzemeltetés, a közszolgáltatások színvonala, az egészségügy, az oktatás, a kultúra, a sport, a közbiztonság minőségi feltételeinek javítása éppoly fontos, mint a kitűzött fejlesztések megvalósítása. A Gazdasági program ezeket a prioritásokat, az önkormányzati feladatok magas színvonalú biztosítását és a fejlesztésére vonatkozó elképzeléseket fogalmazta meg.